

Volgen

Het is aangekondigd om het woord volgen vanuit de Bijbel te behandelen.

Als je kijkt naar het woord volgen in de Bijbel dan gaat het er vooral om dat in de Evangelien, de discipelen de Here Jezus letterlijk volgen. Ze lopen achter Hem aan. Verder komt het in het NT vrijwel niet voor.

Dat begrip van ‘volgen’ heeft in de Evangelien al wel die overdrachtelijke betekenis: Het gaat om meer dan alleen in de voetsporen lopen. Het gaat ook om het vorm geven aan het leven als leerling van Jezus.

Met name door twee boeken heeft het ook sterk die betekenis gekregen.

Dat is het boek ‘Navolging’ van Thomas a Kempis en het boek ‘Navolging’ van Dietrich Bonhoeffer.

Het eerste gaat vooral over geestelijke oefeningen. Het tweede over de Bergrede.

In die boeken is die term volgen ook sterk betrokken op de gemeente en de enkeling die in deze tijd zijn weg probeert te gaan als volgeling van Jezus Christus. En zo gebruiken wij het dan ook. Hoe leef je als volgeling als discipel van Jezus Christus in 2017?

T. G. van der Linden onderscheidt 8 lijnen als het gaat om de ethische consequenties van dat volgen. Wat betekent het?

Allereerst 4 waar de nadruk ligt op de roeping uit de wereld.

1. Navolging als zelfverloochening: wie zijn leven zal willen behouden, zal het verliezen, wie het zal verliezen om mijnentwil, zal het behouden. We geven het roer uit handen.

2. Navolging als breuk met de wereld. Laat uw wandel in de hemel zijn, waar christus is. geen schatten hier, maar daar bij Hem.

3 Navolging als heiliging – denk aan de Petrus brief: wees heilig, want ik ben heilig. Dat anders zijn van god is bepalend.

4 Navolging als kruisdragen – wie achter mij wil kome, moet zijn kruis op zich nemen. Het heeft gevolgen, die soms zwaar te dragen zijn.

Roeping in de wereld:

5. Navolging als diakonaat: denk aan de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan en nog duidelijker aan de voetwassing. Dienstbaar zijn. Denk ook aan Fil. 2 – laat die gestalte in u zijn.

6. Navolging als apostolaat. Dat betekent dat Jezus Christus Here is van deze wereld. Belangrijk is hier bijvoorbeeld de oproep om vrede te zoeken. Bidt om een stil en gerust leven. Denk ook aan Jeremia 29, waar de ballingen worden opgeroepen om de vrede te zoeken voor de stad.

7. Navolging als protest. Lijkt bijna een tegenstelling - De oproep tot recht en gerechtigheid. Het gaat niet alleen maar om het bestendigen van een bepaalde moraal.

8 Navolging als missionair motief – Ga heen, maak alle volken tot mijn leerlingen.

Zo krijgt dat vanuit de Bijbel dus voluit gestalte en mogen wij daar ook kleur aan geven.

Hoe volg je Jezus in deze tijd? Dat is de vraag, die centraal staat vanuit ons beleidsplan. Daarover straks meer. Wel even de grote lijn. Nadat we ons hebben bezig gehouden met liturgie en pastoraat, willen we ons nu meer richten op gemeenteopbouw en missionair zijn. Hoe is in het dagelijks leven zichtbaar en merkbaar dat je Jezus volgt? Wat straalt je daarmee uit?

Hoe kun je aan mensen merken dat ze Jezus volgen. Als het goed is, is dat toch meer dan dat je weet dat ze naar de kerk gaan of thuis met de Bijbel bezig zijn. Het gaat dan toch ook om een andere levensstijl. Toch? Dat heeft er toch mee te maken dat je dingen op een bepaalde manier doet. Als je het hebt over zelfverloochening, heiliging, protest en al dat soort zaken.

Of moeten we nog een vraag eerder stellen: Kun je het aan mensen merken dat ze Jezus volgen?

Is dat niet de grote vraag?

Dat is een hele terechte vraag.

We beginnen nu dus even niet bij wat inhoudt om Jezus te volgen. Waar dat begint en wat dat betekent. Maar we beginnen aan de andere kant - die vraag: waar is het nu uiteindelijk aan te merken?

Als ik een enquête zou houden onder u en jullie: leven christenen anders dan niet-christenen? Hebben ze een andere houding op hun werk? Zijn we plichtsgetrouwer?

Zijn we trouwer in relaties? Verbreken we minder snel een vriendschap? Komen er minder scheidingen voor in christelijke kring? Gebruiken we onze taal anders?

Richten we onze vrije tijd op een andere manier in? Doen we dan andere dingen?

Zijn mensen die Jezus volgen eerlijker burens, of kijken ze meer om naar hun eenzame burens?

Je zou dat op grond van Efeze 4 misschien wel denken. In een andere vertaling staat dat bekende woord: Gij geheel anders. Dat is ook onze roeping.

Dat zou te merken moeten zijn. Petrus spreekt de gelovigen aan als vreemdelingen. Jullie zijn anders, een beetje *'weird'*.

En in Efeze 4 lezen we dat je dan niet meer hoort te liegen. Dat je op een andere manier met boosheid omgaat. Dat je niet langer steelt als je tekort komt, maar dat anders probeert op te lossen.

Dat het te merken is aan wat er uit je mond komt. En dat boosheid, woede en bitterheid en zo er niet meer zijn. Wel vriendelijkheid, barmhartigheid en vergeving.

Ja, het zou dus te merken moeten zijn.

Men spreekt dan wel eens van de gemeente van Christus als contrastgemeenschap. Hier doen wij de dingen anders. Dat zou dan de kerk moeten zijn.

Maar ja, doen we het echt anders. Daar ligt een belangrijk punt. Daar ligt een probleem.

Uit onderzoeken die worden gedaan, blijkt steeds weer dat het verschil tussen christenen en niet-christenen niet zo groot is als je misschien zou hopen of denken. Dat 'gij geheel anders' is niet altijd de realiteit.

Dat geeft ons weer een nieuwe uitdaging?

Doen we dan niet genoeg ons best als christenen? Moeten we veel actiever inzetten op de handel en wandel van de gemeente? Maar geeft dat geen nadelen? Gaat de moraal dan niet overheersen? We zijn toch geen moraalridders? Leert de Bijbel juist zelf niet dat ook Gods volk in oude en nieuwe testament tegenvalt? Keer op keer op keer. In de woestijn, onder de koningen, in Handelingen zie je het, in de brieven

Of is Jezus volgen in de praktijk dan eigenlijk helemaal niet mogelijk. Moeten er gewoon maar niet aan beginnen. Is dat dan gewoon een stap te ver? Moeten we ons neerleggen bij de praktijk? Dan maar niets doen?

Het lijkt een soort onmogelijk dilemma.

Aan de ene kant willen we dat het geloof handen en voeten krijgt. Dat het ook te merken is. dat we ook echt God volgen en dat duidelijk uitdragen.

Tegelijkertijd liggen er dan meteen risico's op de loer. Laat de Bijbel niet keer op keer zien, hoe het mis kan gaan en mis gaat? Vervallen we niet in moralisme? Is dat niet juist waar de Bijbel ook scherp tegen waarschuwt?

Hoe kunnen we daar uit komen? Uit dit dilemma.

We willen Jezus volgen: merkbaar, dat heeft consequenties, is concreet

We zien dat het tegenvalt.

Hoe voorkom je dan frustratie?

Hiervoor gaan we te rade bij de theoloog Bonhoeffer.

Bonhoeffer maakt onderscheid tussen de laatste dingen en de voorlaatste dingen.

Met de laatste dingen bedoelt Bonhoeffer hoe het zal zijn als Jezus terugkomt.

Dan zullen we inderdaad volkomen de de Here God dienen in zijn Koninkrijk.

We zullen dan ook leven zoals het bedoeld is.

Als die tijd gekomen is, zal ook duidelijk worden wat dat betekent. Dan krijgt het 'Gij geheel anders' zijn concrete inhoud en uitwerking. Zo zullen we dan leven.

Het is ook belangrijk om daar mee bezig te zijn. Die laatste dingen werpen hun schaduw vooruit.

Daar ligt ergens ons streven. Daar hopen we uit te komen en in die zin beïnvloedt ons dat nu al.

Het is de bedoeling dat gelovigen op die manier gaan denken. Zo staat het ook in Efeze 4: word vernieuwd in de geest van uw denken.

Tegelijkertijd zijn we nu nog niet in dat laatste. We zijn nog in het voorlaatste. Dat laatste is nog niet aangebroken. We mogen en moeten zo denken, maar we moeten ook rekening houden met hier en nu. Met onze oude mens en met de werkelijkheid waar de machten belangrijk zijn

Er is van alles wat het onmogelijk maakt om al helemaal in het laatste te leven. Het oude is principieel we voorbij gegaan, maar wij leven er nog wel in. We laten ons er niet door sturen, maar we leven er wel midden in. Dat ontkennen zou juist heel gevaarlijk zijn.

Wat betekent dat:

1. Dat betekent ten eerste dat je met twee woorden moet spreken over de wereld om je heen. Aan de ene kant is God aanwezig in die wereld. Op allerlei manieren zijn mensen beïnvloed door God en zijn goede instellingen.

We hoeven niet meteen te zeggen dat heel die wereld slecht is en niets goeds voortbrengt. Er kunnen allerlei momenten zijn dat we de waarden en normen delen van mensen om ons heen.

Tegelijkertijd nemen we afstand van fundamentele punten. En het meest fundamenteel is dan de gedachte dat de mens centraal staat zonder God. De mens staat in het middelpunt.

Dat kan op een hele losbandige manier, maar dat kan ook op een hele conservatieve manier.

Als je aan Bonhoeffer zelf denkt dan gaat het over de opkomst van nazi-Duitsland. En dat was niet in een losbandige cultuur. Maar een door het geloof gestempelde cultuur.

Kortom: het is steeds weer goed aanvoelen, waar je als volgeling van Jezus samen met andere mensen kunt werken. Ik wijs in dit verband op de politiek. Daar wordt dat heel zichtbaar. Wat christelijke partijen doen.

2. Dit betekent vervolgens dat je op grond van de Bijbel altijd ook kritisch bent op jezelf.

Het is niet zo dat wij al in het laatste zijn en dat dus alles al volmaakt is. We hebben nog te maken met de oude wereld, die voorbij gaat. Maar daar staan we wel midden in.

Dat zit ook in ons. Dat merken we om ons heen.

3. Dit betekent dat er een hele sterke binnenwereld nodig is om in de buitenwereld staande te blijven. Ik denk dat wij bij volgen wel snel denken aan het volgen in onze woorden en daden. Dat is ook terecht.

Maar dat vraagt juist ook om een hele duidelijk verbinding met Jezus christus in de omgang met Hem door Bijbel lezen en gebed. Dat is nodig voor dat volgen in de praktijk.

4. je zou kunnen zeggen dat christenen geroepen te zijn om bij tijden meer te doen dan het gewone. We kennen dat bijvoorbeeld heel duidelijk uit de Bergrede. Als iemand je slaat, keer hem of haar dan de andere wang toe.

Bonhoeffer ziet dat als regels voor het laatste. Zo gaat het er in Gods koninkrijk aan toe. Maar wij zijn nog niet in het laatste. Het kan dus zo zijn, dat het in het voorlaatste beter is om een flinke mep terug te verkopen.

Ik kan het ook anders zeggen:

‘soms worden christenen in staat gesteld de linkerwang toe te keren als iemand hen op de rechter slaat. Soms moeten ze zich vanwege het leven in het voorlaatste ook beperken tot het gewone en toch maar onder de wapenen gaan en oorlog voeren, toch maar accepteren dat er een echtscheiding is, of dat een bepaalde ruzie niet over gaat.

Niet omdat dat wel oké is, maar omdat wij in het voorlaatste leven. Dat is de realiteit.

Je zou kunnen zeggen dat dit meer dan het gewone' hoort bij het laatste. Het is een groot getuigenis als het iemand dat doet. Dat hoort zeker bij het volgen van Jezus.

Maar het mag niet de nieuwe wet worden. het is nog niet zover. Het is niet haalbaar van ons uit. Nog niet.

Vanuit Efeze 4 kunnen we dit ook toelichten.

Paulus doet een oproep aan de gemeente om zich aan te kleden met die nieuwe mens. Daar zit een belangrijk punt. Je zou natuurlijk kunnen zeggen: als ik mij aankleed dan heb ik die kleren aan.

E dat roept een nieuwe vraag op. Kunnen we dan voor christenen, die al die nieuwe kleren aanhebben, Efeze 4 in het vervolg wel overslaan. Hoeven we daar dan niet meer uit te preken?

Ik denk het niet.

De nieuwe mens hoort bij het laatste. En ja, het laatste beïnvloed dus het voorlaatste. Als wij later in Gods Koninkrijk zo zullen leven dan is het toch heel belangrijk dat we daar nu al mee bezig zijn.

Tegelijkertijd: we leven nu nog in het voorlaatste. We moeten die nieuwe kleren steeds opnieuw aandoen. Elke morgen weer.

Ik kom tot mijn conclusies:

Jezus volgen dat heeft inderdaad de bedoeling om zichtbaar en merkbaar te worden.

De volle zichtbaarheid zal er zijn in het laatste

Dat laatste heeft zoveel mogelijk invloed op het hier en nu, op het voorlaatste.

In dit voorlaatste botst dat laatste op van alles. Op onze eigen oude mens. Op de werkelijkheid om ons heen.

Het 'meer dan gewone' is het ideaal, maar soms of vaak is er niet meer mogelijk dan het gewone.

We blijven ons steeds weer aanspreken en inspireren door de aanwijzingen, die er staan in de Bijbel.

We blijven ook kritisch op onszelf. Hoe snel zit je niet in het vaarwater van de farizeeën. Dat je denkt dat je doet wat god vraagt, maar ondertussen de kern mist.

Daarom begint het altijd weer met het volgen van Jezus in de zin van het zien van de weg, die hij ging voor ons. Volgen begint dus bij Bijbellezing, gebed, oefening.

De binnenkant van geestelijk leven en de buitenkant van concrete daden, staat niet tegenover elkaar.

Onze redding ligt niet in het volgen van Jezus als ethische categorie. Daar ligt het gevaar van ons thema. Daar krijgt het wel handen en voeten. Onze redding ligt in het volgen van Jezus in zijn dood en opstanding.

In die zin kun je stellen, dat niet wij Jezus volgen, maar dat Hij ons volgt. Gelukkig wel. Dat is onze redding. Hij is de eerste en de laatste.

Dus het laatste komt . Op zijn tijd. Halleluja.

Inleiding gehouden door Ds. Weerd op de wijkgemeenteavond van de Meentkerk van 22 november 2017.